

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННІ

неперервної освіти і туризму

Іван ГРИЦЕНКО

Іван Гриценко 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи та
туризму

Протокол № 21 від «5» червня 2024 р.

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

Світлана Мельниченко Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП, к.е.н., доцент

Ірина Кудінова Ірина КУДІНОВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ

Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність: 242 «Туризм і рекреація»

Освітня програма: Туризм

Факультет (ННІ): ННІ неперервної освіти і туризму

Розробник: Ірина КОВАЛЬЧУК, викладач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, старший викладач, доктор філософії в галузі знань 10 Природничі науки

Київ – 2024

Опис навчальної дисципліни «Туристично-рекреаційні комплекси світу»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>242 “Туризм і рекреація”</i>	
Освітня програма	<i>“Туризм”</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	Денна форма навчання	Заочно форма навчання
Курс (рік підготовки)	3 курс	3 курс
Семестр	1	1
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>10 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>10 год.</i>
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	<i>130 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	<i>4 год.</i>

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у студентів поглиблених знань про туристично-рекреаційні комплекси, їх наявну ресурсну базу та можливості для розвитку, набуття студентами компетенцій для ведення ефективного менеджменту, зокрема визначення ролі менеджерів різних рівнів з урахуванням їх фахових компетенцій у створенні та забезпеченні тривалого функціонування цих комплексів, організації господарсько-управлінських процесів, а також формування системи теоретичних і прикладних знань у галузі туризму та рекреації і розвиток необхідних здібностей.

Завдання дисципліни полягає в ознайомленні студентів з різноманітними формами структури туристично-рекреаційних комплексів, формуванні та закріпленні студентами практичних навичок з визначення основних факторів розвитку туристично-рекреаційних комплексів і їх оцінювання з урахуванням суспільно-географічного положення, ресурсної бази, потенційну для розвитку та зовнішніх загроз.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми

у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості.

загальні компетентності (ЗК):

К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочину та ведення здорового способу життя.

К 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

К 05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

К 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

К 15. Здатність та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

К17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

К 20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПРН 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПРН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПРН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скорочення терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи формування туристичних рекреаційних комплексів														
Тема 1. Туристично-рекреаційні комплекси у системі наук про Землю. Об'єкт, предмет та основні завдання наукової дисципліни	1	8	2	2			6	10	1	0				9
Тема 2. Мета функціонування туристично-рекреаційних комплексів. Класифікація туристично-рекреаційних комплексів	2	8	2	2			6	10	1	0				9
Тема 3. Науково-теоретичні засади формування туристично-рекреаційних комплексів	3	8	2	2			6	10	0	1				9
Тема 4. Будова туристично-рекреаційних комплексів	4	8	2	2			6	10	0	1				9
Тема 5. Концентрація ресурсів у туристично-рекреаційних комплексах	5	8	2	2			6	10	1	0				9

Разом за змістовим модулем 1	50	10	10			30	50	3	2			45
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування туристичних рекреаційних комплексів												
Тема 6. Зв'язки між туристичною індустрією та галузями виробничої і невиробничої сфери регіону	6	8	2	2			6	10	1	0		9
Тема 7. Місце туристично-рекреаційних комплексів в економіці регіону	7	8	2	2			6	10	0	1		9
Тема 8. Соціально-економічний розвиток регіону розміщення туристично-рекреаційних комплексів	8	8	2	2			6	10	0	1		9
Тема 9. Районування території за наявністю і видами туристично-рекреаційних комплексів	9	8	2	2			6	10	1	0		9
Тема 10. Туристично-рекреаційні комплекси як фактор стимулювання туристично-рекреаційної галузі як пріоритетного виду економічної діяльності	10	8	2	2			6	10	1	0		9
Разом за змістовим модулем 2	50	10	10			30	50	3	2			45
Змістовий модуль 3. Управлінська структура туристичних рекреаційних комплексів												

Тема 11. Ознайомлення з основами управлінської структури туристично- рекреаційних комплексів	11	10	2	2			6	11	0	2			9
Тема 12. Аналіз слабких сторін управлінської структури туристично- рекреаційних комплексів	12	10	2	2			6	11	2	0			9
Тема 13. Управлінська структура туристично- рекреаційних комплексів на локальному та регіональному рівні	13	10	2	0			6	6	2	0			4
Тема 14. Управлінська структура туристично- рекреаційних комплексів на державному рівні	13	10	2	0			6	11	0	2			9
Тема 15. Управлінська структура туристично- рекреаційних комплексів на міжнародному рівні	14, 15	10	2	6			6	11	0	2			9
Разом за змістовим модулем 3		50	10	10			30	50	4	6			40
Усього годин		150	30	30			90	150	10	10			130

3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Туристично-рекреаційні комплекси у системі наук про Землю	2
2	Мета функціонування туристично-рекреаційних комплексів. Класифікація туристично-рекреаційних комплексів	2
3	Науково-теоретичні засади формування туристично-рекреаційних комплексів	2
4	Будова туристично-рекреаційних комплексів	2
5	Концентрація ресурсів у туристично-рекреаційних комплексах	2
6	Зв'язки між туристичною індустрією та галузями виробничої і невиробничої сфери регіону	2
7	Місце туристично-рекреаційних комплексів в економіці регіону	2
8	Соціально-економічний розвиток регіону розміщення туристично-рекреаційних комплексів	2
9	Районування туристично-рекреаційних комплексів	2
10	Туристично-рекреаційні комплекси як фактор стимулювання туристично-рекреаційної галузі як пріоритетного виду економічної діяльності	2
11	Ознайомлення з основами управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів	2
12	Аналіз слабких сторін управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів	2
13	Управлінська структура туристично-рекреаційних комплексів (локальний, регіональний та міжнародний рівні)	6

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз різноманітних класифікацій туристично-рекреаційних комплексів	10
2	Дослідження структури туристично-рекреаційних комплексів	10
3	Аналіз районування туристично-рекреаційних комплексів за різними критеріями	10
4	Вплив соціально-економічного розвитку регіону на функціонування туристично-рекреаційних комплексів	10
5	Виділення головних особливостей управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів	10
6	Характеристика горизонтальної структури туристично-рекреаційних комплексів	10

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист лабораторних і практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда, тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдання);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проекти;
- реферати, есе;
- захист лабораторних і практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах..

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Національна оцінка та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{НР}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{НР} + R_{АТ}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3162>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. World Tourism Organization [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldtourism.org>.
2. Божко Л. Д. Методичні вказівки для виконання практичних (семінарських) робіт з навчальної дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» для студентів 2 курсу денної форми навчання напрямку підготовки 242 – «Туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Харків: ХДАК, 2022.
3. Божко Л. Д. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» для студентів курсу денної форми навчання напряму підготовки 242 – «Туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Харків: ХДАК, 2022.
4. Всеукраїнська громадська організація «Туристична асоціація України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tau.com.ua>.
5. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Державне агентство України з туризму та курортів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>.
7. Кізюн, А. Г. (2023). Аналітичний огляд глобальних туристично-рекреаційних ресурсів та їх вплив на розвиток міжнародного туризму. Академічні візії, (17). <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/503>.
8. Криволапов Е.А. Рекреаційні комплекси: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Готельно-ресторанна справа» освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2020. 79 с.
9. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія. [для студ. вищ. навч. закл.]. К.: Центр учбової літератури, 2019. 184 с.
10. Мальська М. П., Паньків Н. М., Ховалко А. Б. Світовий досвід розвитку туризму. Київ: ЦУЛ. 2019. с. 244.
11. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» (для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання за спеціальністю 242 – «Туризм») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. : І. Л. Полчанінова, М. М. Поколюдна. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021 – 60 с.
12. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.
13. Монастирський В.Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу: навч. посібник / В.Р. Монастирський // ННБК “АТБ”- Львів, 2022. – 200 с.
14. Підвальна О. Г. Рекреаційно-туристичні комплекси в соціально-економічному розвитку країни та її регіонів / О. Г. Підвальна // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. – 2019. – Т. 30(69), № 5(2). – С. 150-154. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30%2869%29_5%282%29__28.
15. Помаза-Пономаренко А. Л., Батир Ю. Г., Лопатченко І. М., Статівка О. М. Державне регулювання сталого розвитку туризму в Україні. Вісник Національного університету цивільного захисту України (Серія «Державне управління»). 2020. № 2 (13). URL: <http://repositcsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/12180/1/P-PLBS.pdf>.
16. Рекреаційні комплекси світу: конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які

навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладач А.Л. Помаза-Пономаренко. – Харків: НУЦЗУ, 2020. – 154 с.

17. Рибальченко Н. П. Стратегічні напрямки розвитку механізмів державного регулювання сфери туризму та курортів України. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2020. Вип. 2 (13). С. 216–224.

18. Світова спадщина ЮНЕСКО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://whc.unesco.org>.

19. Чир Н.В. Рекреаційна географія: навч-метод. посіб. Мукачево: вид-во Дишкант С.Я., 2019. 156 с.

20. Шуканова А.А. Туристичне країнознавство. Методичні рекомендації з освоєння дисципліни для студентів II курсу спеціальності 242 «Туризм». – Полтава, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, 2019. – 24 с.